

รายงานการวิจัย

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของ
เทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

The People's Opinion towards the Community Operation of Kaset Wisai
Subdistrict Municipality, Kaset Wisai District, Roi Et Province

สุรชัย ศรีเคลือบ¹
รัฐบุรุษ กุ่มทรัพย์²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ และอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนทุกหมู่บ้านและทุกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 387 คน ซึ่งได้มาโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบล

เกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติการกิจของส่วนราชการ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการพาณิชย์กรรม และด้านการจัดระเบียบชุมชน ตามลำดับ

2. ประชาชนที่เพศต่างกันมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

² (รองศาสตราจารย์ ดร.), อาจารย์ที่ปรึกษา สาขารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

คำสำคัญ : พัฒนาชุมชน, เทศบาลตำบล

ABSTRACT

The purposes of this study were to study and to compare the people's opinion towards the community operation of Kaset Wisai Subdistrict Municipality, Kaset Wisai District, Roi Et Province, classified by gender and education level. The sample consisted of 387 people in every village and community of Kaset Wisai Subdistrict Municipality, desired through Taro Yamane's method. The rating scale questionnaire was used as the tool. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (One way ANOVA), and Scheffe's method.

The results of the study revealed as follows:-

1. The people had opinion on the community operation of Kaset Wisai Subdistrict Municipality, as a whole and in aspects at the high level, ranked in order of promotion of quality of life, education, religion and culture, government mission support, infrastructure, conservation of nature and environment, commercial and community organizing aspects, respectively.

2. The people with different gender had opinion on the community operation of

Kaset Wisai Subdistrict Municipality, as a whole and in aspects with no difference.

3. The people with different occupation had opinion on the community operation of Kaset Wisai Subdistrict Municipality, as a whole and in aspects with no difference.

Keywords : Community Operation, Subdistrict Municipality

บทนำ

การพัฒนาชุมชน คือ การเปลี่ยนแปลงชุมชนให้ดีขึ้น เจริญขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแบบแผน และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นั้น ประชาชนในชุมชนนั้น ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง รวมทั้งการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์ โดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐบาลและความร่วมมือจากภาคเอกชน

หลักการกระจายอำนาจการปกครอง เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้โดยมีความเป็นอิสระ ปลอดภัยจากการรบกวนของรัฐบาล มีความสามารถที่จะสนองความต้องการของพลเมืองในท้องถิ่นได้ ถือได้ว่าเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศและเห็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาชุมชนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ของรัฐบาล คือการกระจายอำนาจในการสนองความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น มีการตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ และการให้บริการประชาชน ได้อย่างมี

ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีประชาชนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตามในการดำเนินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ยังคงต้องยึดตามแนวนโยบายแห่งรัฐอยู่ เช่น นโยบายการเงิน การคลัง นโยบายการป้องกันประเทศ เป็นต้น ดังนั้นหน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงมีความเป็นอิสระในระดับหนึ่งในการที่จะดำเนินกิจกรรมการบริหารของตนเองได้ แต่อีกส่วนหนึ่งนั้นรัฐบาลยังต้องคงความเป็นเอกสิทธิ์ในการควบคุมไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อรักษาสภาพความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความมั่นคงของชาติได้นั่นเอง ดังนั้นแนวความคิดในการจัดการปกครองท้องถิ่นจึงการปกครองท้องถิ่นจึงเกิดขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ท้องถิ่นได้มีอิสระในการปกครองตนเองมีส่วนร่วมทางการบริหาร มีสิทธิมีเสียงดำเนินการปกครองกันเองอันเป็นรากฐานและวิถีทางของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องและมีส่วนเสียในการบริหารที่ตนเองเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การหาเสียง สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น ทำให้เกิดความรับผิดชอบ ความหวงแหน และปกป้องต่อสิทธิผลประโยชน์ที่พึงได้รับซึ่งเป็นเครื่องมือที่ดีในการพัฒนาการเมืองในระดับชาติต่อไป แต่ประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่นที่เห็นอย่างเห็นรูปธรรม ก็คือเหตุผลที่ว่า ไม่มีผู้ใดจะรู้ถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีที่สุด ซึ่งในการนี้จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเอง ได้เรียนรู้ถึง

กระบวนการเมือง การปกครอง และการบริหารท้องถิ่น อันจะก่อให้เกิดผู้นำท้องถิ่นที่จะก้าวมาเป็นผู้นำระดับชาติต่อไป และยังเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักรัฐศาสตร์เสรีนิยมที่ให้การสนับสนุนการปกครองตนเองของท้องถิ่นด้วยทัศนะที่ว่า เป็นการสนับสนุนประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมือง มีสิทธิ มีเสียงดำเนินการปกครองตนเองอันเป็นรากฐานและวิถีทางการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย (ประหยัด หงษ์ทองคำ, 2526)

เทศบาลเป็นองค์กรการบริหารงานส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาลเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งเป็นระดับพื้นฐานได้มีอำนาจในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย เป็นการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้และเข้าใจถึงวิธีการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งหลักการสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย การจัดให้มีการเลือกตั้ง เพื่อให้คนในท้องถิ่นนั้นได้มีโอกาสเข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนในการปกครองตนเอง มีองค์กรสภาท้องถิ่น มีเขตพื้นที่ในการบริหาร และความรับผิดชอบต่อที่มีอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ให้ มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล มีรายได้ มีอำนาจในการจัดทำงบประมาณและมีความอิสระในการปกครองตนเอง แต่จะต้องอยู่ในการควบคุมหรือการกำกับดูแลของรัฐ รวมทั้งเป็นสถาบันทาง

การเมืองการปกครองระดับท้องถิ่นและจะต้องได้รับการสนับสนุน รวมทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของรัฐบาลที่จะกระจายอำนาจสู่หน่วยการบริหารระดับตำบล ตามกระแสความต้องการของสังคมประชาธิปไตยในปัจจุบัน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานผ่านผู้แทนของตนเองในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมในชุมชนของตนเอง ความหมายของชุมชนหมายถึงกลุ่มคนที่รวมตัวอยู่ในระแวกเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ในลักษณะกลุ่มก้อนอาจเล็กหรือใหญ่แล้วแต่สภาพข้อเท็จจริงและกลุ่มชนดังกล่าวมีชีวิตความเป็นอยู่ในลักษณะมีความรู้สึกผูกพันเป็นหน่วยทางสังคมเดียวกัน มีวัฒนธรรมประเพณีและกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ซึ่งอาจเป็นหมู่บ้านเดียวกันหรือหลายๆ หมู่บ้านรวมกันก็ได้ ภาระหน้าที่ของชุมชนคือการดำรงไว้ซึ่งหน้าที่ทางชีวภาพซึ่งหมายถึงมนุษย์ต้องมีการสืบทอดของสมาชิกไม่ขาดสาย ความเป็นชุมชนมีความหลากหลายมีปัญหาแตกต่างกัน ไปบางส่วนมีสภาพอ่อนแอไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ขาดทิศทางการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพสังคม และการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงจำเป็นต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วม

ในการบริหารงานให้ประชาชนมีศักยภาพแก้ไขปัญหาของชุมชน การปกป้องสิทธิของชุมชน โดยการร่วมกันคิด ร่วมกันทำอย่างมีระบบซึ่งจะทำให้เกิดเป็นรูปธรรมได้นั้น จะต้องมีการส่งเสริมให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนทุกระดับ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2548)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานของการศึกษา

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

2. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติการกิจของส่วนราชการ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการพาณิชย์กรรม และการจัดระเบียบชุมชน (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542)

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนทุกหมู่บ้านและทุกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 12,053 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 387 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ เทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน

ในเขตเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ เพศและอาชีพ

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติการกิจของส่วนราชการ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการพาณิชย์กรรม และด้านการจัดระเบียบชุมชน

วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนทุกหมู่บ้านและทุกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 12,053 คน (ข้อมูลทะเบียนราษฎรอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด, 2558)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนทุกหมู่บ้านและทุกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 101) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 387.15 การศึกษานี้จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 390 คนแล้วเลือกตัวอย่างจากทุก

หมู่บ้านหรือชุมชน โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพัฒนาชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) สร้างแบบสอบถามแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับความมุ่งหมายและสมมติฐานการศึกษา

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดที่กำหนดโดยอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแก้ภาษา เนื้อหา ความครบถ้วนถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาและเพื่อให้เกิดความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถ

วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน พิจารณาตรวจสอบและขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้อ่านแล้วเข้าใจง่าย ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา

5) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 40 คน

6) นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ (Try-Out) มาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อในแต่ละด้านโดยวิธี Item-total Correlation และทดสอบด้วยสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7) นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

8) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ขอหนังสือจากวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเสนอต่อ

นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อประสานการเก็บข้อมูลกับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

2) ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาด้วยตนเองและได้ติดตามเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3) ผู้ศึกษาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์การตอบแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยและแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ค่า t-test และ F-test (one way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความ

สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of Item Objective Congruence)

2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลใช้ t-test และ F-test (One way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการศึกษา

1. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 218 คน (ร้อยละ 55.90) รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 179 คน (ร้อยละ 44.10) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอิสระหรือส่วนตัว จำนวน 179 คน (ร้อยละ 45.89) รองลงมาประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 112 คน (ร้อยละ 28.71) และอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 99 คน (ร้อยละ 25.40)

2. ประชาชนมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.28$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดระเบียบชุมชน ($\bar{x} = 3.43$) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ($\bar{x} = 3.41$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{x} = 3.31$) ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติการกิจของส่วนราชการ ($\bar{x} = 3.26$) ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ($\bar{x} = 3.25$) ด้านการพาณิชยกรรม ($\bar{x} = 3.20$) และด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 3.11$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.32$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ จัดให้มีสัญญาณไฟและเครื่องหมายจราจร ($\bar{x} = 3.63$) จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค ($\bar{x} = 3.57$) จัดให้มีสวนสาธารณะหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ($\bar{x} = 3.40$) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ ($\bar{x} = 4.15$) จัดให้มีน้ำเพื่อการเกษตร ($\bar{x} = 3.12$) และจัดให้มีและดูแลรักษาไฟฟ้าหรือแสงสว่าง ($\bar{x} = 3.08$)

2) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.42$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การให้ความรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติด ($\bar{x} = 3.58$) การให้บริการแนะนำรักษา ดูแล

สุขภาพอนามัยผู้สูงอายุ ผู้พิการและประชาชน ($\bar{x} = 3.56$) การสนับสนุนและจัดบริการด้านสาธารณสุข เช่น การประสานกับสถานบริการด้านสาธารณสุขเพื่อให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ ($\bar{x} = 3.51$) จัดให้มีสถานที่เล่นกีฬา หรือออกกำลังกาย ($\bar{x} = 3.39$) จัดให้มีการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชนผู้สูงอายุและผู้พิการ ($\bar{x} = 3.31$) และจัดให้มีการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ($\bar{x} = 3.20$)

3) ด้านการจัดระเบียบชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.45$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ จัดให้มีบริการสาธารณะต่างๆ เช่น ที่จอดรถ โทรศัพท์สาธารณะ ท่ารถ เป็นต้น ($\bar{x} = 3.61$) จัดให้มีคณะกรรมการชุมชน หรือคุ้มบ้าน ($\bar{x} = 3.58$) การดูแลรักษาความสะอาดของชุมชน โดยรวม ($\bar{x} = 3.52$) จัดให้มีการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ($\bar{x} = 3.45$) โครงการรณรงค์หรืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 3.42$) และการปรับปรุงผังเมืองหรือผังชุมชน ($\bar{x} = 3.16$)

4) ด้านการพาณิชยกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ส่งเสริมให้มีการฝึกฝนหรือพัฒนาอาชีพ ($\bar{x} = 3.38$) จัดให้มีและส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมรายได้ ($\bar{x} = 3.28$) จัดให้มีตลาดกลางของชุมชน ($\bar{x} = 3.24$) การสนับสนุนข้อมูล ความรู้ด้านการประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 3.23$) การส่งเสริมเพื่อให้ประชาชนมี

โครงสร้างพื้นฐาน ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการพาณิชย์กรรม และด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามลำดับแสดงให้เห็นว่าเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ดำเนินการต่างๆ เป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งรวมถึงการสาธารณสุข สุขการอนามัย ครอบครัว และการรักษาพยาบาล (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542) และเป็นไปตามแนวคิดการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ หมายถึงการเคลื่อนย้ายอำนาจการตัดสินใจและการดำเนินการไปให้ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแทน เป้าหมายของการกระจายอำนาจทางการเมือง จึงไม่ได้จำกัดอยู่ที่การเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการแต่เพียงอย่างเดียว แต่เน้นให้กระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานสามารถตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ท้องถิ่นมีความเข้มแข็งมากขึ้น (ศิริวรรณ พิทยรังสฤษฎ์ และคณะ, 2553) นอกจากนี้ยังเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

เรื่องแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดินที่กำหนดบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (มาตรา 38) คือ กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้นและ มาตรา 281 ภายใต้งบบังคับมาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่

จากผลการศึกษาเมื่อพิจารณาแต่ละด้านเป็นรายข้อพบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เรื่องที่ประชาชนเห็นว่ามีการดำเนินการมากที่สุดคือ จัดให้มีสัญญาณไฟและเครื่องหมายจราจร รองลงมาคือ จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตพื้นฐาน เรื่องที่ประชาชนเห็นว่ามีการดำเนินการมากที่สุด คือ การให้ความรู้เรื่อง

การป้องกันยาเสพติด รongลงมา คือ การให้บริการแนะนำรักษา ดูแลสุขภาพอนามัย ผู้สูงอายุ ผู้พิการและประชาชน ด้านการจัดระเบียบชุมชน เรื่องที่ประชาชนเห็นว่ามีการดำเนินการมากที่สุดคือ จัดให้มีบริการสาธารณะต่างๆ เช่น ที่จอดรถ โทรศัพท์ สาธารณะ ทำรถ เป็นต้น รongลงมาคือจัดให้มีคณะกรรมการชุมชน ทั้งนี้เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้แทนในพื้นที่เพื่อประสานดำเนินงานพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2522 : 13) ที่กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาชุมชน ประเด็นสำคัญประการหนึ่งคือ ความคิดริเริ่มของชุมชน ประชาชนต้องมีทัศนคติด้านนี้จนถึงขนาดที่สามารถแสดงความคิดริเริ่มตามโครงการพัฒนา โดยไม่ต้องรอให้ทางรัฐเข้ามาเป็นผู้ชักชวน หรือกระตุ้นตลอดเวลาเพราะเป็นที่ทราบกันดีว่าโครงการที่เกิดจากรัฐเป็นผู้คิดริเริ่มจะไม่ตรงกับความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่นและมักเป็นการแก้ปัญหาที่ไม่ตรงจุด แต่ที่รัฐจำเป็นต้องเข้าไปดำเนินการเองนั้นเป็นเพราะทางชุมชนเองเกิดความลังเลไม่แน่นอน ทางด้านความคิดไม่มีการรวมกลุ่มรวมพลังให้เกิดความคิดริเริ่มเองเป็น ข้อสำคัญ คือ อย่าขัดแย้งความคิด แต่ในขณะที่เดียวกันต้องรู้จักประสานความต้องการขอชุมชนกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของรัฐให้กลมกลืนกันให้ได้

ด้าน การ พาณิ ชยกรรม เรื่องที่ประชาชนเห็นว่ามีการดำเนินการมากที่สุดคือ

ส่งเสริมให้มีการฝึกฝนหรือพัฒนาอาชีพ รongลงมาคือจัดให้มีและส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมรายได้ ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลเด่นราษฎร์ มีความต้องการที่จะสร้างฐานทางเศรษฐกิจของชุมชนได้มีความเข้มแข็ง ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องที่ประชาชนเห็นว่ามีการดำเนินการมากที่สุดคือ มีการรณรงค์ ส่งเสริมการปลูกต้นไม้และปลูกสร้างป่าชุมชน รongลงมา จัดให้มีการดูแลและรักษาความสะอาดถนน ทางเดิน หรือที่สาธารณะ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องที่ประชาชนเห็นว่ามีการดำเนินการมากที่สุดคือ มีการจัดกิจกรรมเนื่องในโอกาสเทศกาลหรือวันสำคัญทางศาสนา รongลงมา จัดให้มีกิจกรรมการทำบุญบำรุงศาสนา ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติการกิจของส่วนราชการ เรื่องที่ประชาชนเห็นว่ามีการดำเนินการมากที่สุดคือ การเป็นศูนย์ประสานงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจของส่วนราชการ รongลงมาคือ จัดให้มีการประชุมราษฎร ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลเด่นราษฎร์ มีความต้องการได้เห็นความสำคัญในเรื่องการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2542) ที่กล่าวถึงหลักการพัฒนาชุมชนที่นิยมใช้กันโดยทั่วไป ได้แก่ 1) การพัฒนาชุมชนต้องตอบสนองความต้องการอันแท้จริงของประชาชนในชุมชน ด้วยการริเริ่ม

จากประชาชนและเริ่มต้นจาก โครงการง่าย ไปสู่โครงการที่ยากขึ้น 2) การพัฒนาชุมชนมี ลักษณะเป็นโครงการอเนกประสงค์ ต้องอาศัยความร่วมมือของนักวิชาการหลายสาขาวิชา และผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย 3) การพัฒนาชุมชนต้องเปลี่ยนแปลงเจตคติของประชาชนไปพร้อมกับกิจกรรมด้านอื่นๆ 4) การพัฒนาชุมชนต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างเต็มที่เพื่อเป็นการสร้างพลังชุมชนและองค์กรของประชาชนขึ้น 5) การพัฒนาชุมชนต้องค้นหาและพัฒนาผู้นำชุมชนในด้านต่างๆ ตามลักษณะของกิจกรรมและความจำเป็นของแต่ละชุมชน 6) การพัฒนาชุมชนต้องยอมรับในสถานภาพ บทบาทของสตรี และเยาวชน เปิดโอกาสให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้มากที่สุด เพราะสตรีและเยาวชนมีผลต่อการขยายตัวให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้มากที่สุด เพราะสตรีและเยาวชนมีผลต่อการขยายตัวของงาน และการรับช่วงของงานพัฒนาชุมชนได้เป็นอย่างดี 7) การพัฒนาชุมชนของประชาชนจะประสบความสำเร็จอย่างเต็มที่ ถ้าหากรัฐบาลมีความพร้อมและให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง 8) การพัฒนาชุมชน ต้องมีนโยบายและวางแผนตั้งแต่ระดับประเทศถึงระดับท้องถิ่น โดยการบริหารงานทุกระดับจะต้องมีความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง 9) การพัฒนาชุมชน ต้องสนับสนุนให้องค์กรของภาคเอกชน องค์กรอาสาสมัครต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย 10) การ

พัฒนาชุมชนต้องมีการวางแผนให้เกิดการพัฒนาพร้อมๆ กัน ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติหรือระดับประเทศ

2. จากผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าประชาชนที่มีเพศและประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศและอาชีพของของประชาชน ไม่ส่งผลใดๆ ต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เทศบาลตำบลเกษตรวิสัย ควรจัดให้มีระบบการดูแลรักษา ระบบไฟฟ้าและแสงสว่างให้มากยิ่งขึ้น
- 2) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เทศบาลตำบลเกษตรวิสัย ควรมีการณรงค์ในเรื่องการป้องกันโรคติดต่อหรือจัดกิจกรรมหรือดำเนินการเพื่อระงับโรคติดต่อ
- 3) ด้านการจัดระเบียบชุมชน เทศบาลตำบลเกษตรวิสัย ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมหรือภูมิทัศน์ของหมู่บ้านชุมชนให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

4) ด้านการพาณิชย์กรรม เทศบาลตำบลเกษตรวิสัย ควรจัดให้มีกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ ให้มากยิ่งขึ้น	วิสัย ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนงานหรือกิจกรรมของหมู่บ้าน ชุมชนให้มากยิ่งขึ้น
5) ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลเกษตรวิสัย ควรจัดให้มีกิจกรรมหรือโครงการด้านการป้องกันมลพิษต่างๆ	ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป
1) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน
6) ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เทศบาลตำบลเกษตรวิสัย ควรจัดกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริมกิจกรรมด้านการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น	2) ควรศึกษาแนวทางการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการพัฒนาชุมชน
7) ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติการกิจของส่วนราชการ เทศบาลตำบลเกษตร	3) ควรศึกษาความต้องการของชุมชนในการพัฒนาชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2548). **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- เทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด. (2557). **รายงานประจำปี พ.ศ.2557**. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สิริยาสาสน์.
- ประหยัด หงษ์ทองคำ. (2526). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- ศิริวรรณ พิทยรังสฤษฎ์และคณะ. (2553). **บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการสร้างเสริมสุขภาพ และข้อเสนอเชิงนโยบายเรื่องการกระจายอำนาจด้านการสร้างเสริมสุขภาพ**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2522). **การพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2541). **การพัฒนาชุมชนแบบจัดการ**. กรุงเทพฯ : เอมีเทรคดิง.